

RUOŠŠALUOSSA – Mii lea dilli dál?

© PANU ORELL

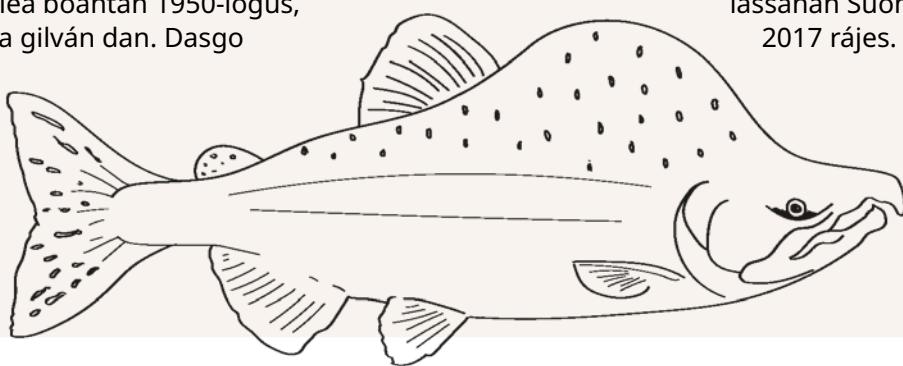
RUOŠŠALUOSSA BOĐII ATLÁNTII

Ruoššaluossa lea Jaskesábi váldomeara luossašlájain buot unnimus. Dan eallingierdu lea guovtjejahkásáš: meađđenčalmmiin boahtán veajehat gorgŋot gođu maŋŋá merri ja máhccet čuovvovaš jagi johkii lassánit.

Atlántta beallái, Guoládatnjárgii ja Vilgesmerrii, ruoššaluossa lea boahtán 1950-logus, go olmmoš lea gilván dan. Dasgo

Ruoššaluosa eallingierdu lea guovtjejahkásáš, das leat leahkimin páralaš ja párahis jagiid nálit, mat eai lassán gaskaneaset. Párahis jagiid nálli lea birgen mearkkašahti láhkai buorebut.

Suoma jogaide, Detnui ja Njávdánjohkii ruoššaluossa boahtá Norgga bealde. Ruoššaluosaid mearri lea lassánan Suoma bealde johtilit jagi 2017 rájes.

RUOŠŠALUOSA VÁIKKUHUSAT ČÁZADAGAIDE JA EARÁ ŠLÁJAIDE

Dasgo ruoššaluosaid mearri lea lassánan sakka easka maŋimuš jagiid, dutkojuvvon diehtu dan váikkuhusaid birra gávdno vel uhcán. Ruoššaluosa lassánan mearri dagaheážzá goittotge máŋgalágan váikkuhusaid čázadagaide ja eará šlájaide: ruoššaluosa veajehat borret ollu, ja daid guliiid bázahusain, mat jápmet gođu maŋŋá, bohtet čázádahkii olu bibmosat.

Dasgo Ruoššaluossa goargnu ain eanet Suoma jogaide dušše párahis jagiid, maiddái dieđuid dan váikkuhusain oažžut dušše juohke nuppi jagi. Nuppe dáfus páralaš jagiid jogat bessel vuoinjastit, muhto

dilli soaitá rievdat, jus maiddái páralaš jagiid nálli nanosmuuvvá.

Ekologalaš nuppástusa dáfus mihttolávvi lea guovddáš: stuorra jogain váikkuhusat leat dramáhtalaččabut go uhca jogain, gosa ruoššaluossa lea maid leavvan.

Maiddái ruoššaluosaid bivdin eret ii leat čuolmmaheapme. Jus ruoššaluossa jávkaduvvo mássáid mielde, dat ferte dahkkot nu, ahte dat ii hehtte eará goargnjunguliid, dego Atlántta luosa.

Meadđenguolis sáhttá earuhit goadjenguoli, go das lea gođju - go lea gođju, goadjenguollái šaddá roanjkegáibi ja čielgebuggi.

© PANU ORELL

RUOŠSALUOSSA SUOMAS

Dasgo ruošaluosat bohtet Suoma čázádagaid Norgga bealde, norgalaččaid meannudeapmi ruošsaluosa hárrái lea guovddážis das, man guvlui dilli ovdána Suomas. Norggas ruošsaluossa lea meroštallon vahátlaš vierisšlädjan, ja dan jávkadeami várás leat gárgehan beaktilis metodaid.

Doaimmat eai álot leat lihkostuvvan – ovdamearkka dihtii lagi 2023 buođđobivdu Deanus ii leat bissehan ruošsaluosalid. Dan sadjái buođđu hehttii Atlántta luosa, man nálli lei juo ovdal goargnjuma geahnoheapme. Jahkái 2025 Norga pláne ođđa buođđofitnu.

RUOŠSALUOSA VEJOLAŠVUOĐAT

Suomas láhka ii meroštala ruošsaluosa vahátlaš vierisšlädjan. Dan jávkadanbivdui goittotge arvvosmahttet olbmuid. Ruošsaluosa oažju nappo bividit, ja dat adnojuvvo erenomáš buorre biebmoguollin. Báikkálaš servošiid návccat ruošsaluosa guolásteamis ja jávkadeamis leatge dehálaččat.

Jus ruošsaluossa joatká goargnjuma Supmii, ruošsaluosain sáhttá vejolaččat maid geasuhallat guolástan-turisttaid, ja jávkadanbivddus sáhttá dákko bokte oažżut maid ovdduid mâtkeealáhussii. Guolástanturisma soaittášii addit barggu báikkálaš servošiidda. Nuppe dáfus páralaš jagiid nálli lea nu unni, ahte dat buktá hástalusaid fitnodatdoaimma ordnemii.